Összefoglalás

Termelési irányváltáshoz kapcsolódó optimális gépesítettség megtervezése szántóföldi növénytermesztő gazdaságban

Szakdolgozat

Bodó Bence

Mezőgazdasági Mérnöki Alapképzés BSC

Kaposvár

2025

Összefoglalás

A szakdolgozat célja a termelési irányváltáshoz kapcsolódó optimális gépesítettség megtervezése volt a saját szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó gazdaságunkban, különös tekintettel a lucernatermesztés önálló betakarításának megvalósítására. A vizsgálat középpontjában az állt, hogy milyen beruházási és finanszírozási struktúra mellett biztosítható a hosszú távon fenntartható, gazdaságosan üzemeltethető géppark, amely képes a lucerna teljes körű betakarítását, csomagolását és értékesítését elvégezni bérmunka igénybevétele nélkül.

A dolgozat első részében bemutatásra kerültek a beruházás és finanszírozás alapfogalmai, valamint azok mezőgazdasági vonatkozásai. Kiemelésre került, hogy a mezőgazdasági beruházások sajátossága a magas tőkeigény és a hosszú megtérülési idő, amelyet az időjárási kockázat, a piaci ármozgások és a támogatási feltételek is jelentősen befolyásolnak. A finanszírozási lehetőségek elemzése során külön figyelmet fordítottam a fiatal gazdák számára elérhető pályázati forrásokra, amelyek a beruházás megvalósításában meghatározó szerepet játszanak.

A vizsgált gazdaságunk Somogy vármegyében, Baté településen található, jogi formája őstermelői gazdaság. A fő tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, melynek legnagyobb részét, mintegy 25 hektárt, lucerna teszi ki. A gazdaság jelenlegi gépparkja – két MTZ traktor, valamint alapvető talajművelő és növényvédelmi eszközök. Korlátozottan teszi lehetővé az önálló betakarítást, ezért a dolgozat célja az ehhez szükséges gépsor megtervezése volt.

A módszertan során részletesen bemutatásra kerültek a beruházási alternatívák, figyelembe véve a gépek teljesítményigényét, árát és a meglévő gépekhez való illeszthetőségét. A tervezett gépsor a lucerna betakarításához szükséges teljes munkafolyamatot lefedi: kaszálás, rendkezelés, bálázás, csomagolás és rakodás. A gépek kiválasztásánál elsődleges szempont volt a megbízhatóság, a teljesítményarányos üzemeltetési költség, valamint az, hogy a meglévő 1025.4 MTZ traktor teljesítménye mellett optimálisan üzemeltethetők legyenek.

A beruházásba tartozó gépek összesített nettó költsége 17,31 millió forint, amelyhez a finanszírozás fő forrását a fiatal gazda pályázat biztosítja, 14,6 millió forintos vissza nem

térítendő támogatással, a fennmaradó rész pedig saját tőkéből kerül kiegészítésre. A beruházás gazdasági értékelése során a dolgozat Excel-alapú költség- és megtérülés-számítással vizsgálta a projekt jövedelmezőségét és fenntarthatóságát.

A számítások alapján a gépsor üzembe helyezését követően az éves átlagos profit 3,5 millió forint, amely a lucerna széna és szenázs értékesítéséből származik. A lucerna újra vetésének szükségessége miatt a 4–6. évben termeléskieséssel kell számolni, azonban ez csak ideiglenes, és a hetedik évtől a teljes termelési szint visszaáll. A beruházás 5,6 év alatt térül meg, ami mezőgazdasági gépberuházások esetében kedvező értéknek számít. A szenázs készítés bevezetése mintegy 30–35%-os fedezetnövekedést eredményez, mivel egy szenázsbála átlagosan 5 700 forinttal nagyobb nyereséget biztosít, mint egy szénabála.

A beruházás számviteli megtérülése az új gépek amortizációjának figyelembevételével – 10,2 év, ami a mezőgazdasági beruházások között kedvező értéknek tekinthető. A gépek várhatóan jó műszaki állapotban lesznek a megtérülési idő végére is, így az amortizációra félretett összegek a későbbiekben további fejlesztésekre vagy a géppark korszerűsítésére is felhasználhatók, ezáltal a beruházás hosszú távon is a gazdaság fejlődését szolgálja.

A fejlesztés technológiai szempontból is előrelépést jelent, mivel a modern gépek csökkentik a bérmunka igényt, pontosabb munkavégzést és alacsonyabb üzemanyag-felhasználást tesznek lehetővé. A kazaltakaró ponyvák alkalmazása tovább csökkenti a tárolás során bekövetkező minőségromlást, ezzel növelve a piacképes termék arányát. A fiatal gazda támogatásnak köszönhetően a beruházás megvalósítása pénzügyileg is biztonságosan kivitelezhető, miközben a gazdaság versenyképessége és önállósága jelentősen nő.

Összességében megállapítható, hogy a tervezett beruházás nemcsak pénzügyileg megalapozott, hanem hosszú távon is fenntartható és jövedelmező fejlesztés. A gépsor üzemeltetésével a gazdaságunk képes lesz a lucerna teljes feldolgozási láncát önállóan megvalósítani, ezzel csökkentve a külső kitettséget és növelve a bevételi stabilitást. A beruházás megvalósítása hozzájárul a gazdaság modernizációjához, a hatékonyabb munkaszervezéshez és a korszerű agrártechnológiai irányelvek követéséhez, így a vizsgálat célkitűzései maradéktalanul teljesültek.